
АНОТАЦІЇ

І. ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

Проскура Володимир Федорович, кандидат економічних наук, професор кафедри економіки і менеджменту Мукачівського технологічного інституту. **Передумови та проблеми формування кластерів у системі економічної безпеки регіону.** У статті досліджено передумови та основні проблеми формування кластерів у системі економічної безпеки регіону. Визначені головні передумови для виникнення (формування, інкубації) кластера на регіональному рівні, проаналізовані основні заходи підтримки формування кластерів на рівні регіону.

Ключові слова: кластер, регіон, економічна безпека, національна безпека, регіональна економіка.

Бублик Мирослава Іванівна, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри маркетингу Львівського державного інституту новітніх технологій та управління ім. В. Чорновола. **Коропецька Тетяна Опанасівна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту. **Удосконалення вартісної оцінки техногенних збитків, заподіяних трудовим ресурсам регіону.** У статті досліджено основи оцінки техногенних збитків, заподіяних трудовим ресурсам в Україні та світі. Проаналізовано ефективність існуючих підходів. Запропоновано в основу систематизації дослідження техногенних збитків покласти розрахунок величини збитків на базі визначення пофакторних та порцієнтних збитків.

Ключові слова: трудові ресурси, техногенні збитки, вартісна оцінка, регіональна економіка, надзвичайні ситуації.

Нартова Ірина Володимирівна, старший викладач кафедри фінансів ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Коломієць Євген Олександрович**, студент 3 курсу фаху «Фінанси» ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Глобалізація та її вплив на розвиток світового виробництва.** У статті досліджено вплив глобалізаційних процесів на світову економіку. Визначено сутність глобалізаційних процесів; позитивні та негативні аспекти, які чинить глобалізація на розвиток світового виробництва; розглянуто глобальну інтернаціоналізацію світового господарства.

Ключові слова: глобалізація, світова економіка, національна економіка, економічна інтеграція, інтернаціоналізація, транснаціоналізація.

Гончаренко Михайло Федорович, начальник департаменту інноваційного розвитку Міністерства освіти і науки України. **Інноваційна модель економічного зростання регіону.** У статті досліджено інноваційну модель економічного розвитку регіону, розроблено модель взаємозв'язку макроекономічних показників регіону та складових рівня життя, проаналізовано показники індексу людського розвитку по регіонам України за 2000 та 2009 рр.

Ключові слова: інновації, інноваційний розвиток, регіон, модель, економічний розвиток.

Радченко Юрій Сергійович, аспірант кафедри міжнародної економіки ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Проблеми регулювання ринку кооперативного кредитування України.** У статті розглядаються особливості впливу глобалізації на зміну кооперативної нормативної бази. Автор проводить аналіз відповідності

змін кооперативної нормативної бази із міжнародними кооперативними принципами.

Ключові слова: кредитна спілка, ринок кооперативного кредитування, криза.

Царук Олеся Юріївна, магістрант наукового напрямку Вінницького національного технічного університету. **Зайкова Вікторія Сергіївна**, студентка 3 курсу факультету зовнішньоекономічної діяльності Вінницького національного технічного університету. **Удосконалення методів фінансового забезпечення соціальної сфери регіону.** У статті розглянуто питання вдосконалення фінансування соціальної сфери на основі оптимізації міжбюджетних відносин, формування місцевих бюджетів на основі соціальних стандартів, удосконалення державної трансфертної та компенсаційної політики.

Ключові слова: державне регулювання, міжбюджетні відносини, трансферти, компенсаційна політика, державні видатки, людський розвиток.

Матвієнко Світлана Володимирівна, викладач, доцент кафедри туризму Миколаївського міжрегіонального інституту міжнародного університету розвитку людини «Україна». **Інформаційне забезпечення системи комплексного екологічного моніторингу поводження з відходами.** У статті запропонований програмний комплекс, призначений для проведення комплексної оцінки і контролю забруднення навколишнього природного середовища побутовими відходами.

Ключові слова: комплексна оцінка, контроль забруднення, відходи, природне середовище.

Асаул Анатолій Миколайович, доктор економічних наук, професор, заслужений будівельник РФ, директор Інституту проблем економічного відродження. **Становлення інститутів громадянського суспільства у сфері бізнесу.** У статті розкриваються основні принципи становлення і життєдіяльності громадянського суспільства, уточнюється поняття «громадянського суспільства».

Ключові слова: громадянське суспільство, інститут, бізнес.

Комарчук Олександр Васильович, старший викладач кафедри економіки і математичних дисциплін Інституту економіки і права (м. Полтава). **Формування управлінських процесів у корпоративних системах АПК.** Стаття присвячена методологічним і методичним основам формування управлінських процесів в корпоративних системах АПК, визначення перспектив розвитку сільського господарства в умовах становлення ринкових відносин.

Ключові слова: управління, управлінський процес, корпоративна система АПК, моделювання, моделювання управлінських процесів.

Білоусько Тетяна Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри інформаційної діяльності в економічних системах ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Модель територіальної системи сільського господарства.** У статті представлено економічну модель «витрати – випуск» для системи галузей сільського господарства в агропромисловому комплексі (АПК), яка показує баланси валового обсягу продукції галузі та структуру ресурсів, які формують виробничі галузі та його поточні витрати.

Ключові слова: модель, продовольчий комплекс, регіональний АПК, галузі сільського господарства.

Керімов Елсевар Нариман оглу, кандидат економічних наук, доцент Азербайджанського університету кооперації, проректор з наукової частини. **Проблеми розвитку господарських суб'єктів в Азербайджанській Республіці.** У статті систематизуються і аналізуються проблеми розвитку господарських суб'єктів в Азербайджанській Республіці. Особливу увагу приділено економічним і юридичним основам підприємства, тенденціям формування та розвитку цих суб'єктів, оцінці їх на регіональному рівні. Визначається основні напрями розвитку малого та середнього підприємництва, а також виробничих підприємств в республіці.

Ключові слова: господарські суб'єкти, підприємництва, проблеми підприємства, організаційні системи, ресурси, ефективне управ-

ління, формування та розвиток господарських суб'єктів.

Гурський Максим Феліксович, здобувач кафедри економіки, менеджменту та маркетингу Ужгородського національного університету. **Оцінка інноваційної складової конкурентоспроможності Закарпатської області.** У статті показано значення інноваційної активності в забезпеченні конкурентних переваг регіонального розвитку. Проаналізовано динаміку мережі підприємств, що здійснюють інноваційну діяльність у Закарпатській області, проведено оцінку інвестування інноваційної діяльності в регіоні.

Ключові слова: регіон, конкурентоспроможність, конкурентна перевага, розвиток, інноваційна активність, аналіз.

Шкапяк Олександр Іванович, лікар КЗ «Новомосковської центральної районної лікарні» (м. Новомосковськ, Дніпропетровська обл.). **Особливості створення та впровадження нового механізму фінансування охорони здоров'я на макро- та мікрорівні.** У статті досліджено основні невідповідності реальним потребам у медичному обслуговуванні української медичної галузі на субрегіональному рівні. Доведено, що чинна модель бюджетного фінансування охорони здоров'я поглиблює її соціально-економічну неефективність. Запропоновано способи підвищення витратної ефективності охорони здоров'я як передумови переходу до обов'язкового медичного страхування.

Ключові слова: механізм фінансування охорони здоров'я, реформа охорони здоров'я, провайдери медичних послуг.

Нікілева Лідія Олександрівна, асистент кафедри історії України Дніпродзержинського державного технічного університету. **Порівняльна характеристика фінансових моделей соціального забезпечення та захисту населення в Україні та світі.** У статті розглядаються проблеми формування ефективних моделей соціального забезпечення та захисту населення. Проведено порівняльну характеристику фінансових моделей соціального забезпечення та захисту населення в Україні та

світі. Приділено увагу проблемам співіснування секторів економіки з низьким рівнем соціальних гарантій і секторів, де гарантованість соціальних послуг вища, ролі профспілкового руху.

Ключові слова: соціальне забезпечення, соціальний захист, соціальні гарантії, профспілковий рух, державна допомога.

Ніколенко Сергій Степанович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної теорії ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Дзеверіна Каріна Сергіївна**, здобувач кафедри економічної теорії ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Сутність і особливості формування інституту державної власності в Україні.** У статті розглянуто значимість інституціональних чинників формування інституту державної власності в Україні. Зазначено важливість врахування наслідків діяльності адміністративно-командної системи господарювання на формування легітимності державної власності в сучасних умовах.

Ключові слова: інститут державної власності, національна економіка, легітимність прав власності, інституціональні чинники.

Гончаренко Владислав Васильович, доктор економічних наук, професор кафедри міжнародної економіки ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Кооперативні форми господарювання у світовому та національному господарстві.** В статті розкриваються особливості соціально-економічної природи кооперативів, наводяться принципи їх діяльності як неприбуткових організацій, пропонуються нові підходи до вдосконалення державної політики в сфері національного кооперативного руху на основі світового досвіду.

Ключові слова: кооператив, національний кооперативний рух, державна політика, світове та національне господарство

Джаман Михайло Олексійович, доктор економічних наук, професор завідувач кафедри загальноекономічних дисциплін ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет еко-

номіки і торгівлі». **Веремей Світлана Аркадіївна**, викладач кафедри філософії, суспільних наук, українознавства та української мови ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» (м. Полтава). **Залежність людського капіталу від соціально-економічного розвитку сучасного суспільства в Україні**. У статті характеризується людський капітал на Україні в сучасних умовах та пропонуються способи підвищення економічного та соціального потенціалу для різних верств населення.

Ключові слова: людський капітал, працездатне населення, здоров'я, освіта, міграція, бідність, рівень життя.

Снітко Олена Костянтинівна, аспірантка кафедри міжнародної економіки ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Розвиток і формування концептуальних засад до визначення поняття «економічна безпека»**. У статті розглядається проблема відсутності цілісного розуміння поняття «економічна безпека» як найважливішої складової теорії національної безпеки країни. Проаналізовані та обґрунтовані основні дефініції цього поняття в історичній хронології. Запропонована класифікація основних підходів до його визначення. Особливу увагу приділено системному підходу до розуміння економічної безпеки держави.

Ключові слова: національна безпека, економічна безпека, загрози економічній безпеці, економіка, розвиток, безпека, захищеність.

II. ЕКОНОМІКА, ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Гарват Ольга Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри управління персоналом і економіки праці Хмельницького національного університету. **Трудовий потенціал підприємства: методика оцінки та способи оптимізації**. У статті здійснено аналіз проблем формування та оцінювання трудового потенціалу підприємства в конкретних умовах виробництва, на основі якого запропоновано методичні підходи до прогнозування

його рівня з урахуванням результатів розвитку персоналу.

Ключові слова: трудовий потенціал, персонал, оцінювання, метод.

Ємець Єлизавета Михайлівна, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри економічної кібернетики ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Ємець Олег Олексійович**, доктор фізико-математичних наук, професор, завідувач кафедри математичного моделювання та соціальної інформатики ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Парфьонова Тетяна Олександрівна**, асистент кафедри математичного моделювання та соціальної інформатики ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Чілікіна Тетяна Василівна**, старший викладач кафедри математичного моделювання та соціальної інформатики ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Економіко-математичні моделі нелінійної умовної оптимізації на переставленнях: метод гілок і меж**. У статті обґрунтовані оцінки, правила галуження та відсікання в методі гілок і меж для нелінійних умовних оптимізаційних задач на переставленнях.

Ключові слова: економіко-математичні моделі, комбінаторна оптимізація, переставлення, метод гілок і меж.

Івченко Євген Ігорович, кандидат технічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики факультету економіки та менеджменту, директор навчально-наукового інформаційного центру ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Інноваційні підходи до управління підприємствами: перспективи впровадження та використання хмарних технологій**. У статті розглянуто основні категорії хмарних технологій (обчислювань). Проведено аналіз сучасного стану і тенденцій розвитку використання хмарних технологій в управлінні підприємствами в країні та за кордоном. Визначено перспективи впровадження та використання хмарних обчислювань як компоненти нових інформацій-

но-комунікаційних технологій для управління підприємствами України.

Ключові слова: віртуалізація, віртуальна інфраструктура, інформаційно-комунікаційні технології, підприємство, управління підприємствами, «хмара», хмарні обчислювання, хмарні технології, хмарні сервіси, хмарні рішення.

Левандовська Наталія Іванівна, викладач кафедри економіки Кіровоградського інституту регіонального управління та економіки. **Підходи до класифікації персоналу підприємств.** У статті розглянуто суть класифікацій персоналу від загальносвітоглядних поглядів до сьогодення. Показано переваги і недоліки існуючих підходів, особливості їх застосування. Запропоновано класифікацію за зальними і специфічними ознаками.

Ключові слова: персонал, класифікація персоналу, професії, категорії працівників, критерії персоналу.

Галайда Тетяна Олександрівна, старший викладач кафедри економіки підприємства Полтавського національного технічного університету ім. Ю. Кондратюка. **Теницька Наталія Борисівна**, старший викладач кафедри економіки підприємства Полтавського національного технічного університету ім. Ю. Кондратюка. **Савело Лілія Володимирівна**, студентка Полтавського національного технічного університету ім. Ю. Кондратюка. **Оцінка якості персоналу та проблеми його відбору й трудової адаптації у системі економічної безпеки підприємства.** У статті поетапно розкрито практичні та теоретичні аспекти відбору працівників від прийняття на роботу до адаптації працівника в новому колективі або на новій посаді.

Ключові слова: персонал, кадрова політика, трудова адаптація.

Балабан Петро Юрійович, кандидат економічних наук, професор завідувач кафедри комерційної діяльності та підприємництва ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Курлейко Богдан Анатолійович**, аспірант кафедри комерційної ді-

яльності та підприємництва ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Тенденції розвитку матеріально-технічної бази ринків споживчої кооперації в умовах трансформації суспільно-економічних відносин.** У статті розглянути зміни у розвитку матеріально-технічної бази ринків споживчої кооперації за період з 1991 до 2010 рр., вплив на них на них інтенсивних і екстенсивних факторів, особливості розвитку ринків у системі Кіровоградської облспоживспілки.

Ключові слова: споживча кооперація, матеріально-технічна база, ринки, трансформаційні процеси.

Артеменко Віктор Олександрович, кандидат економічних наук, доцент Луганського національного аграрного університету. **Мельник Сергій Іванович**, доктор економічних наук, заступник міністра Міністерства аграрної політики України. **Дослідження чинників впливу на конкурентоспроможність аграрного підприємства.** У статті розглянуті основні групи чинників, що впливають на конкурентоспроможність аграрного підприємства.

Ключові слова: конкурентоспроможність, підприємство, чинники, вплив.

Кривошей Вікторія Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів Харківського державного університету харчування та торгівлі. **Тенденції розвитку ресторанного господарства.** У статті розглянуто особливості формування та розвитку сучасних підприємств ресторанного господарства.

Ключові слова: підприємства ресторанного господарства, послуги підприємств ресторанного господарства, товарообіг ресторанного господарства.

Максюта Вікторія Василівна, аспірант кафедри управління персоналом і економіки праці ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Теоретико-методичні основи управління продуктивністю праці на підприємствах роздрібною торгівлі.** У статті обґрунтовано необхідність дослідження проблеми управління продуктивністю

праці в ринкових умовах господарювання. Проаналізовано дискусійні підходи до визначення продуктивності праці, на основі яких зроблено висновок, що теоретико-методичні основи управління продуктивністю праці на підприємствах роздрібної торгівлі недостатньо висвітлені в сучасній літературі і потребують подальшого дослідження.

Ключові слова: ефективність праці, організація праці, продуктивність праці, управління продуктивністю праці, роздрібна торгівля.

Капліна Ганна Сергіївна, аспірантка кафедри менеджменту організацій та зовнішньоекономічної діяльності ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Організаційно-економічний механізм управління підприємствами готельного господарства.** У статті розглянуті основні аспекти організаційно-економічного механізму управління в підприємствах готельного господарства, його формування, функціонування та принципи управління.

Ключові слова: механізм, управління, підприємство, готельне господарство

Краус Катерина Миколаївна, аспірантка кафедри комерційної діяльності та підприємництва ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Карцева Вікторія Володимирівна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Краус Наталія Миколаївна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Особливості формування стратегії фінансової стабілізації підприємств споживчої кооперації України.** У статті розглядаються методичні основи розробки механізму фінансової стабілізації підприємств системи Укоопспілки. Досліджуються особливості формування стратегії фінансової стабілізації підприємств споживчої кооперації. Запропоновано етапи формування стратегії фінансової стабілізації підприємств споживчої кооперації України.

Ключові слова: стратегія, фінансова стабілізація, споживча кооперація, механізм фінансової стабілізації, етапи.

Чернявська Олена Валеріївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Юрко Тетяна Сергіївна**, здобувач кафедри фінансів ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Особливості ідентифікації малих підприємств: світовий досвід та вітчизняна практика.** У статті розглянуто проблеми визначення класифікаційних ознак малих підприємств, проаналізовано світовий і вітчизняний досвід ідентифікації малих підприємств, запропоновано матрицю класифікації діючих підходів ідентифікації малих підприємств, ідентифіковано позицію України згідно з розробленою матрицею.

Ключові слова: ідентифікація, мале підприємство, критерій.

Гармідер Лариса Дмитрівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємства Дніпропетровського університету економіки та права ім. Альфреда Нобеля. **Підходи до системи вимірювань інвестицій у персонал.** У статті розглянуто теоретико-методологічні підходи до оцінки інвестицій у персонал. Визначені показники оцінки ефективності інвестицій у персонал. Запропоновані рекомендації щодо вдосконалення оцінки ефективності інвестицій у персонал.

Ключові слова: інвестиції, персонал, оцінка, показники, ефективність інвестицій.

Демидова Ірина Анатоліївна, старший викладач кафедри управління проектами і прикладної статистики Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. **Система збалансованих показників стійкого економічного розвитку машинобудівного підприємства.** У статті досліджено стійкість виробничого середовища, визначено фактори та систему збалансованих показників стійкого економічного розвитку машинобудівного підприємства.

Ключові слова: стійкість, фактори, стійкий економічний розвиток, система збалансованих показників, інформаційне забезпечення.

Фецович Тетяна Романівна, аспірант. **Фінансовий результат у загальній системі стратегічного управління підприємством.** У статті досліджено визначення поняття «стратегії» і систематизовано погляди вітчизняних і зарубіжних учених їх теоретичних і методологічних особливостей. Розглянуто сутність стратегії управління фінансовим результатом, обґрунтовано основні принципи та функції, що визначає його місце в загальній стратегії розвитку підприємства.

Ключові слова: стратегія, стратегічний аналіз, фінансовий результат, стратегічне управління.

Штимер Леся Тарасівна, аспірант кафедри обліку в бюджетній та соціальній сфері Тернопільського національного економічного університету. **Сучасні теорії конкуренції та конкурентних переваг м'ясопереробних підприємств.** У статті визначено поняття «конкурентоспроможність підприємства». Розглянуто основні фактори конкурентних переваг на ринку м'яса та м'ясної продукції. Проведена класифікація факторів впливу за зовнішніми та внутрішніми ознаками.

Ключові слова: конкуренція, конкурентоспроможність, м'ясопереробні підприємства, фактори конкурентоспроможності, конкурентні переваги.

Животенко Віталій Олександрович, асистент кафедри економіки підприємства ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Економічна безпека як складова ефективних механізмів управління аграрними підприємствами.** У статті розглянуто модель економічної безпеки аграрних підприємств як складової ефективних механізмів управління аграрними підприємствами. Запропоновано підхід до визначення рівня економічної безпеки та доведено на прикладі аграрних підприємств Полтавської області необхідність її використання.

Ключові слова: модель, економічна безпека, аграрне підприємство, ресурсний потенціал.

Маркіна Ірина Анатоліївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту організацій та зовнішньоекономічної діяльності ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Македонська Наталя Вікторівна**, викладач Вінницького кооперативного інституту. **Методичні підходи до формування інформаційних систем управління підприємств на ринку олійно-жирової продукції.** У статті розглянуто підходи до формування інформаційних систем управління підприємств на ринку олійно-жирової продукції. Обґрунтовано пропозиції щодо підвищення ефективності управління підприємством на основі використання інформаційних технологій.

Ключові слова: корпоративна інформаційна система, інформаційно-комунікаційне середовище підприємства, загальний центр обслуговування, функції управління.

Куніцин Сергій Володимирович, кандидат економічних наук, докторант кафедри менеджменту і маркетингу Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. **Туристично-рекреаційний кластер: концепція організації управління розвитком та інформаційно-інституціональне моделювання життєдіяльності.** У статті розроблено концепцію організації управління розвитком туристично-рекреаційного кластера, підпорядковану утворенню інституціональної та структурної компліментарності різноманітних інтегрованих об'єднань професійних учасників туристичного ринку. За підґрунтя формування даної концепції використано дослідження суперечливих поглядів на розуміння сутності кластера та на особливості організації управління вхідними до кластера учасниками. Запропоновано динамічне розкриття положень даної концепції за допомогою апарату мереж Петрі, що дозволило одночасно розкрити зв'язок елементів концепції та подати послідовність її реалізації для практичного застосування.

Ключові слова: туристично-рекреаційний кластер, професійні учасники туристичного ринку, механізму управління розвитком, інституціональне регламентування діяльності учасників кластеру, інформаційно-аналітична підтримка.

Дячкова Марія Олексіївна, асистент кафедри менеджменту організацій та зовнішньоекономічної діяльності ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Концепція формування системи управління знаннями споживчої кооперації.** У статті проаналізовано теоретичний і практичний досвід з формування концепції управління знаннями. Розроблено концепцію формування системи управління знаннями споживчої кооперації України. Запропоновано холистичний підхід до формування системи управління знаннями та розроблено відповідну холистичну модель розвитку процесу управління знаннями.

Ключові слова: концепція, управління знаннями, система, холі стична модель

Нестуля Олексій Олексійович, доктор історичних наук, професор кафедри управління персоналом і економіки праці, ректор ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Лідерство за уявленнями давньогрецьких мислителів (від Гомера до Сократа).** У статті аналізуються погляди доплатонівських мислителів Стародавньої Греції на природу та сутність лідерства, головні риси та призначення лідерів.

Ключові слова: лідерство, лідер, герой, добродієність, мудрість, компетентність, знання.

Шевченко Анатолій Федорович, доктор економічних наук, професор кафедри економічної теорії ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Еволюція поглядів і сучасне розуміння сутності управління персоналом.** У статті розглядається сутність наукового управління персоналом, простежується еволюція його концепцій, дається характеристика і сучасне розуміння.

Ключові слова: концепція, персонал, управління, наукове управління.

Іванова Олена Миколаївна, асистент кафедри економіки підприємства ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Інформаційне забезпечення інновацій як потенціалу економічного зростання.** У статті розглянуто проблему вдосконалення управління інформаційними потоками, обґрунтовано необхідність підвищення рівня інформаційного забезпечення інноваційної діяльності.

Ключові слова: інновація, інноваційна діяльність, інформаційне забезпечення, економічне зростання.

Рибалка Павло Маркович, аспірант кафедри менеджменту Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. **Процедура стратегічного планування на підприємстві з урахуванням стадії розвитку.** В статті досліджено необхідні умови для успішного формування і реалізації стратегії підприємства, взаємозв'язок стратегії підприємства з етапами його життєвого циклу. Запропоновано інструмент систематизації процесу стратегічного планування.

Ключові слова: стратегія підприємства, життєвий цикл, місія, стратегічне планування, матричні інструменти, ключові компетенції.

III. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І АУДИТ

Неманова Христина Любомирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту Львівського національного університету імені Івана Франка. **Підсистема внутрішньогосподарського обліку діяльності центрів відповідальності підприємства.** У статті розглянуто суть і значення внутрішньогосподарського обліку, здійснено критичний аналіз поглядів щодо його сутності. Досліджено інформаційні потоки та зміст децентралізованого обліку діяльності центрів відповідальності підприємства. Запропоновано модель децентралізованого обліку в системі управління підприємством за центрами відповідальності.

Ключові слова: внутрішньогосподарський облік, децентралізоване управління, інформаційні потоки, центр відповідальності.

Ігнатенко Тетяна Володимирівна, аспірантка кафедри бухгалтерського обліку Київського національного торговельно-економічного університету. **Об'єднання систем бюджетування та цільових показників (BSC) у єдиний інструмент управління.** У статті розкрито необхідність об'єднання систем бюджетування (фінансове управління) та цільових показників (стратегічне управління) у єдиний інструмент управління, що забезпечує прийняття ефективних рішень на довгострокову перспективу у розрізі виділених сегментів діяльності.

Ключові слова: система бюджетування, система цільових показників, інструмент управління, фінансові показники, нефінансові показники, стратегічний бюджет.

Проскуріна Неля Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту Запорізького національного університету. **Домашенко Юлія Володимирівна**, асистент аудитора ТОВ «АФ «Професіонал-аудит» (м. Запоріжжя). **Концептуальна основа аудиту підприємств, що знаходяться в процедурі банкрутства.** У статті розглянуто методологічну основу проведення аудиторських перевірок підприємств, що знаходяться на різних стадіях процедури банкрутства. Узагальнено та систематизовано класифікацію об'єктів і етапи проведення, доповнено завдання аудиту у разі проходження процедур банкрутства економічним суб'єктом.

Ключові слова: аудит, банкрутство, етапи аудиту, загроза припинення діяльності.

IV. ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ

Лешук Віктор Павлович, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів Луцького національного технічного університету. **Фінансово-промислові групи на фінансовому ринку.** У статті досліджуються питання, що стосуються діяльності фінансово-промислових груп на фінансовому ринку для залучення

додаткових фінансових ресурсів, обґрунтовуються пропозиції щодо побудови необхідного економічного механізму та формування відповідної організаційної структури.

Ключові слова: фінансово-промислова група, фінансовий ринок, фінансовий капітал, фінансовий конгломерат, фінансовий механізм, організаційно-економічна структура.

Пархоменко Сергій Петрович, аспірант кафедри фінансів Київського національного економічного університету ім. В. Гетьмана. **Управління фінансовими ресурсами на підприємствах комунального господарства.** У статті йде мова про необхідність створення ефективної системи управління фінансовими ресурсами на підприємствах комунального господарства. Визначаються особливості функціонування підприємств даної сфери, що впливають на організацію їх фінансової роботи. Наголошується, що управління фінансовими ресурсами господарюючих суб'єктів необхідно здійснювати в короткостроковому і довгостроковому періодах.

Ключові слова: фінансові ресурси, бюджетування, ліквідність, залучені кошти, власні кошти, стратегічні плани.

Редька Сергій Іванович, аспірант кафедри грошового обігу і кредиту ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Стратегії інноваційного менеджменту на ринку банківських послуг України.** У статті розглянуто основні напрями розвитку інноваційного менеджменту на ринку банківських послуг України. Показано внутрішній зміст розробки та практичної реалізації інновацій у банківському секторі.

Ключові слова: інноваційна діяльність, інноваційний банківський менеджмент, стратегічне планування, рух фінансового капіталу.

Никитіна Катерина Валеріївна, аспірантка Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. **Особливості реалізації функції контролю в системі управління кредитними ризиками банку.** У статті розглянуто особливості реалізації функції контролю в системі

управління кредитними ризиками банку. Виділені наукові підходи до тлумачення сутності контролю ризиків.

Ключові слова: система управління ризиками, контроль ризиків, функція контролю.

V. ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

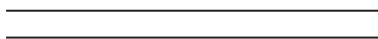
Кушнір Леонід Леонідович, кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університету економіки і торгівлі», провідний науковий співробітник НДЦ ЕД. **Теоретичне підґрунтя та основні закономірності розвитку системи ресурсного забезпечення національної економіки радянського періоду (1917–1933).** У статті здійснено аналіз системи ресурсного забезпечення національної економіки СРСР у 1917–1933 рр. Розгля-

даються причини та закономірності переходу економіки до макроекономічного планування. Досліджується механізм формування державної власності на ресурси.

Ключові слова: національна економіка, ресурсне забезпечення, макроекономічне планування, державна власність.

Легошина Олена Леонідівна, здобувачка кафедри грошового обігу і кредиту ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». **Кооперативне законодавство країн Європи у контексті розвитку кооперативного руху.** У статті визначено види кооперативного законодавства, що діяли у країнах Західної Європи. Акцентовано увагу на значимості законодавства щодо діяльності кооперативних організацій споживачів.

Ключові слова: кооперативи, кооперативні організації, кооперативне законодавство, закони про кооперацію.

АННОТАЦИИ

І. ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІЧЕСЬКОЇ СИСТЕМИ

Проскура Владимир Федорович, кандидат экономических наук, профессор кафедры экономики и менеджмента Мукачевского технологического института. **Предпосылки и проблемы формирования кластеров в системе экономической безопасности региона.** В статье исследованы предпосылки и основные проблемы формирования кластеров в системе экономической безопасности региона. Определены главные предпосылки для возникновения (формирования, инкубации) кластера на региональном уровне, проанализированы основные меры поддержки формирования кластеров на уровне региона.

Ключевые слова: кластер, регион, экономическая безопасность, национальная безопасность, региональная экономика.

Бублык Мирослава Ивановна, кандидат физико-математических наук, доцент кафедры маркетинга Львовского государственного института новейших технологий и управления им. В. Черновола. **Коропецкая Татьяна Афанасьевна**, кандидат экономических наук, доцент кафедры маркетинга Львовского государственного института новейших технологий и управления им. В. Черновола. **Усовершенствование стоимостной оценки техногенного ущерба, причиненного трудовым ресурсам региона.** В статье исследованы основы оценки техногенного ущерба, причиненного трудовым ресурсам в Украине и мире. Проанализирована эффективность существующих подходов. Предложено в основу систематизации исследования техногенных убытков положить расчет величины убытков на базе определения пофакторных и пореципиентных убытков.

Ключевые слова: трудовые ресурсы, техногенный ущерб, стоимостная оценка, региональная экономика, чрезвычайные ситуации.

Нартова Ирина Владимировна, старший преподаватель кафедры финансов ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Коломиец Евгений Александрович**, студент 3 курса специальности «Финансы» ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Глобализация и ее влияние на развитие мирового производства.** В статье исследовано влияние глобализационных процессов на мировую экономику. Определена сущность глобализационных процессов; позитивные и негативные аспекты, которые оказывает глобализация на развитие мирового производства; рассмотрены глобальную интернационализацию мирового хозяйства.

Ключевые слова: глобализация, мировая экономика, национальная экономика, экономическая интеграция, интернационализация, транснационализация.

Гончаренко Михаил Федорович, начальник департамента инновационного развития Министерства образования и науки Украины. **Инновационная модель экономического роста региона.** В статье исследована инновационная модель экономического развития региона, разработана модель взаимосвязи макроэкономических показателей региона и составляющих уровня жизни, проанализированы показатели индекса человеческого развития по регионам Украины за 2000–2009 гг.

Ключевые слова: инновации, инновационное развитие, регион, модель, экономическое развитие.

Радченко Юрий Сергеевич, аспирант кафедры международной экономики ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики

и торговли». **Влияние глобализации на развитие кооперативной нормативной базы.** В статье проведено исследование проблем внешнего и внутреннего уровней регулирования рынка кооперативного кредитования Украины. Определена связь между негативной динамикой показателей деятельности кредитных союзов и проблемами регулирования рынка во время кризиса.

Ключевые слова: кредитный союз, рынок кооперативного кредитования, кризис.

Царук Алеся Юрьевна, магистрант научного направления Винницкого национального технического университета. **Зайкова Виктория Сергеевна**, студентка 3 курса факультету внешнеэкономической деятельности Винницкого национального технического университета. **Совершенствование методов финансового обеспечения социальной сферы региона.** В статье рассмотрены теоретические, методические и практические вопросы совершенствования финансирования социальной сферы на основе оптимизации межбюджетных отношений, формирования местных бюджетов на основе социальных стандартов, совершенствованию государственной трансфертной и компенсационной политики.

Ключевые слова: государственное регулирование, межбюджетные отношения, трансферты, компенсационная политика, государственные расходы, развитие общества.

Матвиенко Светлана Владимировна, преподаватель, доцент кафедры туризма Николаевского межрегионального института международного университета развития человека «Украина». **Информационное обеспечение системы комплексного экологического мониторинга обращения с отходами.** В статье предложен программный комплекс, предназначенный для проведения комплексной оценки и контроля над загрязнением окружающей природной среды бытовыми отходами.

Ключевые слова: комплексная оценка, контроль загрязнения, отходы, окружающая среда.

Асаул Анатолий Николаевич, доктор экономических наук, профессор, заслуженный

строитель РФ, директор Института проблем экономического возрождения. **Становление институтов гражданского общества в сфере бизнеса.** В статье раскрываются основные принципы становления и жизнедеятельности гражданского общества, уточняется понятие «гражданского общества».

Ключевые слова: гражданское общество, институт, бизнес, саморегулируемая организация.

Комарчук Александр Васильевич, старший преподаватель кафедры экономики и математических дисциплин Института экономики и права (г. Полтава). **Формирование управленческих процессов в корпоративных системах АПК.** Статья посвящена методологическим и методическим основам формирования управленческих процессов в корпоративных системах АПК, определение перспектив развития сельского хозяйства в условиях становления рыночных отношений.

Ключевые слова: управление, управленческий процесс, корпоративная система АПК, моделирование, моделирование управленческих процессов.

Билоусько Татьяна Николаевна, кандидат экономических наук, доцент кафедры информационной деятельности в экономических системах ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Модель территориальной системы сельского хозяйства.** В статье представлена экономическая модель «затраты – выпуск» для системы отраслей сельского хозяйства в агропромышленном комплексе, которая показывает балансы валового объема продукции отрасли и структуру ресурсов, формирующих производственные отрасли и их текущие расходы.

Ключевые слова: модель, продовольственный комплекс, региональный АПК, отрасли сельского хозяйства.

Керимов Элсевар Нариман оглу, кандидат экономических наук, доцент Азербайджанского университета кооперации, проректор по научной части. **Проблемы развития хозяйственных субъектов в Азербайджанской Республике.** В статье систематизиру-

ются и анализируются проблемы развития хозяйственных субъектов в Азербайджанской Республике. Особое внимание уделяется экономическим и юридическим основам предприятия, тенденциям формирования и развития этих субъектов, оценке их на региональном уровне. Определяются основные направления развития малого и среднего предпринимательства, а также производственных предприятий в республике.

Ключевые слова: хозяйственные субъекты, предпринимательства, проблемы предприятия, организационные системы, ресурсы, эффективное управление, формирование и развитие хозяйственных субъектов.

Гурский Максим Феликсович, соискатель кафедры экономики, менеджмента и маркетинга Ужгородского национального университета. **Оценка инновационной составной конкурентоспособности Закарпатской области.** В статье показано значение инновационной активности в обеспечении конкурентных преимуществ регионального развития. Проанализирована динамика сети предприятий, которые осуществляют инновационную деятельность в Закарпатской области, проведена оценка инвестирования инновационной деятельности в регионе.

Ключевые слова: регион, конкурентоспособность, конкурентное преимущество, развитие, инновационная активность, анализ.

Шкапяк Александр Иванович, врач КЗ «Новомосковской центральной районной больницы» (г. Новомосковск, Днепропетровская обл.). **Особенности создания и внедрения нового механизма финансирования здравоохранения на макро- и микроуровне.** В статье исследованы основные несоответствия реальным потребностям в медицинском обслуживании украинской медицинской отрасли на субрегиональном уровне. Доказано, что действующая модель бюджетного финансирования здравоохранения усиливает ее социально-экономическую неэффективность. Предложены пути повышения затратной эффективности здравоохранения как предпосыл-

ки перехода к обязательному медицинскому страхованию.

Ключевые слова: механизм финансирования здравоохранения, реформа здравоохранения, провайдеры медицинских услуг.

Никилева Лидия Александровна, ассистент кафедры истории Украины Днепродзержинского государственного технического университета. **Сравнительная характеристика финансовых моделей социального обеспечения и защиты населения в Украине и мире.** В статье рассматриваются проблемы формирования эффективных моделей социального обеспечения и защиты населения. Проведена сравнительная характеристика финансовых моделей социального обеспечения и защиты населения в Украине и мире. Уделено внимание проблемам сосуществования секторов экономики с низким уровнем социальных гарантий и секторов, где гарантированность социальных услуг выше, роли профсоюзного движения.

Ключевые слова: социальное обеспечение, социальная защита, социальные гарантии, профсоюзное движение, государственная помощь.

Николенко Сергей Степанович, доктор экономических наук, профессор, заведующий кафедрой экономической теории ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Дзеврина Карина Сергеевна**, соискатель кафедры экономической теории ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Сущность и особенности формирования института государственной собственности в Украине.** В статье рассмотрено значение институциональных факторов формирования института государственной собственности в Украине. Выделено важность учета последствий деятельности административно-командной системы хозяйствования на формирование легитимности государственной собственности в современных условиях.

Ключевые слова: институт государственной собственности, национальная экономика, легитимность собственности, институциональные факторы.

Гончаренко Владислав Васильевич, доктор экономических наук, профессор кафедры международной экономики ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Кооперативные формы хозяйствования в мировом и национальном хозяйстве.** В статье раскрываются особенности социально-экономической природы кооперативов, приводятся принципы их деятельности как неприбыльных организаций, предлагаются новые подходы к совершенствованию государственной политики в сфере национального кооперативного движения на основе мирового опыта.

Ключевые слова: кооператив, национальное кооперативное движение, государственная политика, мировое и национальное хозяйство.

Джаман Михаил Алексеевич, доктор экономических наук, профессор, заведующий кафедрой общеэкономических дисциплин ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Веремей Светлана Аркадиевна**, преподаватель кафедры философии, общественных наук, украиноведения и украинского языка ВУЗ «Украинская медицинская стоматологическая академия» (г. Полтава). **Зависимость человеческого капитала от социально-экономического развития современного общества в Украине.** В статье дается характеристика человеческого капитала на Украине в современных условиях и предлагаются пути повышения экономического и социального потенциала для различных слоев населения.

Ключевые слова: человеческий капитал, работоспособное население, здоровье, образование, миграция, бедность, уровень жизни.

Снитко Елена Константиновна, аспирантка кафедры международной экономики ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Развитие и формирование концептуальных основ определения понятия «экономическая безопасность».** В статье раскрыта проблема отсутствия целостного понимания понятия «экономическая безопасность» как наиболее важной составляющей теории национальной безопасности

государства. Проанализированы и обоснованы основные дефиниции этого понятия в исторической хронологии. Предложенная классификация основных подходов к его определению. Особое внимание уделено системному подходу к пониманию экономической безопасности государства.

Ключевые слова: национальная безопасность, экономическая безопасность, угрозы экономической безопасности, экономика, безопасность, защищенность.

II. ЭКОНОМИКА, ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ ПРЕДПРИЯТИЕМ

Гарват Ольга Анатольевна, кандидат экономических наук, доцент кафедры управления персоналом и экономики труда Хмельницкого национального университета. **Трудовой потенциал предприятия: методика оценки и пути оптимизации.** В статье осуществлен анализ проблем формирования и оценки трудового потенциала предприятия в конкретных условиях производства, на основе которого предложены методические подходы к прогнозированию его уровня с учетом результатов развития персонала.

Ключевые слова: трудовой потенциал, персонал, оценка, метод.

Емец Елизавета Михайловна, кандидат физико-математических наук, доцент кафедры экономической кибернетики ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Емец Олег Алексеевич**, доктор физико-математических наук, профессор, заведующий кафедрой математического моделирования и социальной информатики ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Парфёнова Татьяна Александровна**, ассистент кафедры математического моделирования и социальной информатики ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Чиликина Татьяна Васильевна**, старший преподаватель кафедры математического моделирования и социальной информатики ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли».

Экономико-математические модели нелинейной условной оптимизации на перестановках: метод ветвей и границ. В статье обоснованы оценки, правила ветвления и отсечения в методе ветвей и границ для нелинейных условных оптимизационных задач на перестановках.

Ключевые слова: экономико-математические модели, комбинаторная оптимизация, перестановки, метод ветвей и границ.

Ивченко Евгений Игоревич, кандидат технических наук, доцент кафедры экономической кибернетики факультета экономики и менеджмента, директор учебно-научного информационного центра ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Иновационные подходы к управлению предприятиями: перспективы внедрения и использования облачных технологий.** В статье рассмотрены основные категории облачных технологий (вычислений). Проведен анализ современного состояния и тенденций развития использования облачных технологий в управлении предприятиями в стране и за рубежом. Определены перспективы внедрения и использования облачных вычислений как компоненты новых информационно-коммуникационных технологий для управления предприятиями Украины.

Ключевые слова: виртуализация, виртуальная инфраструктура, информационно-коммуникационные технологии, предприятие, управление предприятиями, «облако», облачные вычисления, облачные технологии, облачные сервисы, облачные решения.

Левандовская Наталья Ивановна, преподаватель кафедры экономики Кировоградского института регионального управления и экономики. **Подходы к классификации персонала предприятий.** В статье рассмотрено сущность классификаций персонала от общемировых взглядов до современных. Указано преимущества и недостатки существующих подходов, особенности их применения. Предложено классификацию по общим и специфичным признакам.

Ключевые слова: персонал, классификация персонала, профессии, категории работников, критерии персонала.

Галайда Тетьяна Александровна, старший преподаватель кафедры экономки предприятия Полтавского национального технического университета им. Ю. Кондратюка. **Теницкая Наталья Борисовна,** старший преподаватель кафедры экономки предприятия Полтавского национального технического университета им. Ю. Кондратюка. **Савело Лилия Владимировна,** студентка Полтавского национального технического университета им. Юрия Кондратюка. **Оценка качества персонала и проблемы его отбора и трудовой адаптации в системе экономической безопасности предприятия.** В статье поэтапно раскрыты практические и теоретические аспекты отбора работников от принятия на работу к адаптации работника в новом коллективе или на новой должности, что в значительной мере влияет на конкурентоспособность предприятия и его устойчивое положение на рынке, поскольку от качества персонала напрямую зависит экономическая безопасность предприятия.

Ключевые слова: персонал, кадровая политика, трудовая адаптация.

Балабан Петр Юрьевич, кандидат экономических наук, профессор, заведующий кафедрой коммерческой деятельности и предпринимательства ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Курлейко Богдан Анатолиевич,** аспирант кафедры коммерческой деятельности и предпринимательства ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Тенденции развития материально-технической базы рынков потребительской кооперации в условиях трансформации общественно-экономических отношений.** В статье рассмотрены изменения в развитии материально-технической базы рынков потребительской кооперации за период с 1991 по 2010 гг., влияние на них интенсивных и экстенсивных факторов, особенности развития рынков в системе Кировоградского облпотребсоюза.

Ключевые слова: потребительская кооперация, материально-техническая база, рынки, трансформационные процессы.

Артеменко Виктор Александрович, кандидат экономических наук, доцент Лу-

ганского национального аграрного университета. **Мельник Сергей Иванович**, доктор экономических наук, заместитель министра Министерства аграрной политики Украины. **Исследование факторов влияния на конкурентоспособность аграрного предприятия.** В статье рассмотрены основные группы факторов, влияющих на конкурентоспособность аграрного предприятия.

Ключевые слова: конкурентоспособность, предприятие, факторы, влияние.

Кривошей Виктория Викторовна, кандидат экономических наук, доцент кафедры финансов Харьковского государственного университета питания и торговли. **Тенденции развития ресторанного хозяйства.** В статье рассмотрены особенности формирования и развития современных предприятий ресторанного хозяйства.

Ключевые слова: предприятия ресторанного хозяйства, услуги предприятий ресторанного хозяйства, товарооборот ресторанного хозяйства.

Максюта Виктория Васильевна, аспирант кафедры управление персоналом и экономики труда ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Теоретико-методические основы управления производительностью труда на предприятиях розничной торговли.** В статье обоснована необходимость исследования проблемы производительности труда в рыночных условиях хозяйствования. Проанализированы дискуссионные подходы к определению производительностью труда на основе, которых сделано вывод, что теоретико-методические основы управления производительностью труда на предприятиях розничной торговли недостаточно исследованы и нуждаются в продолжении исследования.

Ключевые слова: эффективность труда, организация труда, производительность труда, управление производительностью труда, розничная торговля.

Каплина Анна Сергеевна, аспирантка кафедры менеджмента организаций и внешнеэкономической деятельности ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и тор-

говли». **Организационно-экономический механизм управления предприятиями гостиничного хозяйства.** В статье рассмотрены основные аспекты организационно-экономического механизма управления в предприятиях гостиничного хозяйства, его формирование, функционирование и принципы управления.

Ключевые слова: механизм, управление, предприятие, гостиничное хозяйство.

Краус Екатерина Николаевна, аспирант кафедры коммерческой деятельности и предпринимательства ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Карцева Виктория Владимировна**, кандидат экономических наук, доцент кафедры финансов ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Краус Наталия Николаевна**, кандидат экономических наук, доцент кафедры финансов ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Особенности формирования стратегии финансовой стабилизации предприятий потребительской кооперации Украины.** В статье рассматриваются методические основы разработки механизма финансовой стабилизации предприятий системы Укоопсоюза. Исследуются особенности формирования стратегии финансовой стабилизации предприятий потребительской кооперации. Предложены этапы формирования стратегии финансовой стабилизации предприятий потребительской кооперации Украины.

Ключевые слова: стратегия, финансовая стабилизация, потребительская кооперация, механизм финансовой стабилизации, этапы.

Чернявская Елена Валериевна, доктор экономических наук, профессор, заведующая кафедрой финансов ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Юрко Татьяна Сергеевна**, соискатель кафедры финансов ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Особенности идентификации малых предприятий: мировой опыт и отечественная практика.** В статье рассмотрены проблемы определения классификационных признаков малых предприятий, проанализированы мировой и отечественный опыт идентификации малых пред-

приятий, предложено матрицу классификации действующих подходов идентификации малых предприятий, матричным методом идентифицирована позиция Украины.

Ключевые слова: идентификация, малое предприятие, критерий.

Гармидер Лариса Дмитриевна, кандидат экономических наук, доцент кафедры экономики предприятия Днепропетровского университета экономики и права им. Альфреда Нобеля. **Подходы к системе измерений инвестиций в персонал.** В статье рассмотрены теоретико-методологические подходы к оценке инвестиций в персонал. Определены показатели оценки эффективности инвестиций в персонал. Предложены рекомендации по совершенствованию оценки эффективности инвестиций в персонал.

Ключевые слова: инвестиции, персонал, оценка, показатели, эффективность инвестиций.

Демидова Ирина Анатольевна, старший преподаватель кафедры управления проектами и прикладной статистики Восточноукраинского национального университета имени Владимира Даля. **Система сбалансированных показателей устойчивого экономического развития машиностроительного предприятия.** В статье исследована устойчивость производственной среды, определены факторы и система сбалансированных показателей устойчивого экономического развития машиностроительного предприятия.

Ключевые слова: устойчивость, факторы, устойчивое экономическое развитие, система сбалансированных показателей, информационное обеспечение.

Фецович Татьяна Романовна, аспирант кафедры учета в бюджетной и социальной сфере Тернопольского национального экономического университета. **Финансовый результат в общей системе стратегического управления предприятием.** В статье исследованы определения понятия «стратегии» и систематизированы взгляды отечественных и зарубежных ученых их теоретических и методологических особенностей. Рассмотрена

сущность стратегии управления финансовым результатом, обоснованы основные принципы и функции, определяющей его место в общей стратегии развития предприятия.

Ключевые слова: стратегия, стратегический анализ, финансовый результат, стратегическое управление.

Штимер Леся Тарасовна, аспирант кафедры учета в бюджетной и социальной сфере Тернопольского национального экономического университета. **Современные теории конкуренции и конкурентных преимуществ мясоперерабатывающих предприятий.** В статье определено понятие «конкурентоспособность предприятия». Рассмотрены основные факторы конкурентных преимуществ на рынке мяса и мясной продукции. Проведена классификация факторов влияния по внешним и внутренним признакам.

Ключевые слова: конкуренция, конкурентоспособность, мясоперерабатывающие предприятия, факторы конкурентоспособности, конкурентные преимущества.

Животенко Виталий Александрович, ассистент кафедры экономики предприятия ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Экономическая безопасность как составляющая эффективных механизмов управления аграрными предприятиями.** В статье рассмотрены модель экономической безопасности аграрных предприятий как составной эффективных механизмов управления аграрными предприятиями. Предложен подход к определению уровня экономической безопасности и доказано на примере аграрных предприятий Полтавской области необходимость его использования.

Ключевые слова: модель, экономическая безопасность, аграрное предприятие, ресурсный потенциал.

Маркина Ирина Анатольевна, доктор экономических наук, профессор, заведующая кафедрой менеджмента организаций и ВЭД ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Македонская Наталья Викторовна**, преподаватель Винницкого кооперативного института. **Методические подходы к формированию информацион-**

ных систем управления предприятий на рынке масложировой продукции. В статье рассмотрены подходы к формированию информационных систем управления предприятий на рынке масложировой продукции. Обоснованы предложения по повышению эффективности управления предприятием на основе использования информационных технологий.

Ключевые слова: корпоративная информационная система, информационно-коммуникационную среду предприятия, общий центр обслуживания, функции управления.

Куницын Сергей Владимирович, кандидат экономических наук, докторант кафедры менеджмента и маркетинга Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. **Туристско-рекреационный кластер: концепция организации управления развитием и информационно-институциональное моделирование жизнедеятельности.** В статье разработана концепция организации управления развитием туристско-рекреационного кластера, подчиненную образованию институциональной и структурной комплиментарности разного рода интегрированных объединений профессиональных участников туристического рынка. В качестве основы формирования данной концепции использованы исследования противоречивых взглядов на понимание сущности кластера и на особенности организации управления входящими в кластера участниками. Предложено динамическое раскрытие положений данной концепции с помощью аппарата сетей Петри, что позволило одновременно раскрыть связь элементов концепции и представить последовательность ее реализации для практического применения.

Ключевые слова: туристско-рекреационный кластер, профессиональные участники туристического рынка, механизма управления развитием, институциональное регламентирование деятельности участников кластера, информационно-аналитическая поддержка.

Дьячкова Мария Алексеевна, ассистент кафедры менеджмента организаций и внешнеэкономической деятельности Полтавского университета экономики и торговли Украины.

Концепция формирования системы управления знаниями потребительской кооперации. В статье проанализированы теоретический и практический опыт по формированию концепции управления знаниями. Разработана концепция формирования системы управления знаниями потребительской кооперации Украины. Предложено холистический подход к формированию системы управления знаниями и разработана соответствующая холистическая модель развития процесса управления знаниями.

Ключевые слова: концепция, управление знаниями, система, холистическая модель

Нестуля Алексей Алексеевич, доктор исторических наук, профессор кафедры управления персоналом и экономики труда ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Лидерство в представлении древнегреческих мыслителей (от Гомера до Сократа).** В статье анализируются взгляды доплатоновских мыслителей Древней Греции на природу и сущность лидерства, главные черты и предназначение лидеров.

Ключевые слова: лидерство, лидер, герой, добродетельность, мудрость, компетентность, знание.

Шевченко Анатолий Федорович, доктор экономических наук, профессор кафедры экономической теории ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Эволюция взглядов и современное понимание сущности управления персоналом.** В статье рассматривается сущность научного управления персоналом, прослеживается эволюция его концепций, дается характеристика и современное понимание.

Ключевые слова: концепция, персонал, управление, научное управление.

Иванова Елена Николаевна, ассистент кафедры экономики предприятия ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Информационное обеспечение инноваций как потенциал экономического роста.** В статье рассмотрено проблему усовершенствования управления информационными потоками, обосновано необходимость повы-

шения уровня информационного обеспечения инновационной деятельности.

Ключевые слова: инновация, инновационная деятельность, информационное обеспечение, экономический рост.

Рыбалка Павел Маркович, аспирант кафедры менеджмента Днепропетровского университета имени Альфреда Нобеля. **Процедура стратегического планирования на предприятии с учетом стадии развития.** В статье исследованы необходимые условия для успешного формирования и реализации стратегии предприятия, взаимосвязь стратегии предприятия с этапами его жизненного цикла. Предложен инструмент систематизации процесса стратегического планирования.

Ключевые слова: стратегия предприятия, жизненный цикл компании, миссия, стратегическое планирование, матричные инструменты, ключевые компетенции.

III. БУХГАЛТЕРСКИЙ УЧЕТ И АУДИТ

Неманова Кристина Любомировна, кандидат экономических наук, доцент кафедры учета и аудита Львовского национального университета имени Ивана Франко. **Подсистема внутрихозяйственного учета деятельности центров ответственности предприятия.** В статье рассмотрены сущность и значение внутрихозяйственного учета, осуществлен критический анализ взглядов относительно его значения. Исследованы информационные потоки и содержание децентрализованного учета деятельности центров ответственности предприятия. Предложена модель децентрализованного учета в системе управления предприятием по центрам ответственности.

Ключевые слова: внутрихозяйственный учет, децентрализованное управление, информационные потоки, центр ответственности.

Игнатенко Татьяна Владимировна, аспирантка кафедры бухгалтерского учета Киевского национального торгово-экономического университета. **Объединение систем бюджетирования и целевых показателей (BSC) в единственный инструмент управления.** В

статье раскрыта необходимость объединения систем бюджетирования (финансовое управление) и целевых показателей (стратегическое управление) в единственный инструмент управления, которое обеспечивает принятие эффективных решений на долгосрочную перспективу в разрезе выделенных сегментов деятельности.

Ключевые слова: система бюджетирования, система целевых показателей, инструмент управления, финансовые показатели, нефинансовые показатели, стратегический бюджет.

Проскурина Неля Николаевна, кандидат экономических наук, доцент кафедры учета и аудита Запорожского национального университета. **Домашенко Юлия Владимировна**, ассистент аудитора ТОВ «АФ «Професіонал-аудит» (г. Запорожье). **Концептуальная основа аудита предприятий, находящихся в процедуре банкротства.** В статье рассмотрено методологическую основу проведения аудиторских проверок предприятий, находящихся на различных стадиях процедуры банкротства. Обобщенно и систематизировано классификацию объектов и этапы проведения, дополнено задачи аудита в случае прохождения процедур банкротства экономическим субъектом.

Ключевые слова: аудит, банкротство, этапы аудита, угроза прекращения деятельности.

IV. ФИНАНСЫ И КРЕДИТ

Лещук Виктор Павлович, кандидат экономических наук, доцент кафедры финансов Луцкого национального технического университета. **Финансово-промышленные группы на финансовом рынке.** В статье исследуются вопросы, которые касаются деятельности финансово-промышленных групп на финансовом рынке для привлечения дополнительных финансовых ресурсов, обосновываются предложения относительно построения необходимого экономического механизма и формирования соответствующей организационной структуры.

Ключевые слова: финансово-промышленная группа, финансовый рынок, финансовый капитал, финансовый конгломерат, финансо-

вый механизм, организационно-экономическая структура.

Пархоменко Сергей Петрович, аспирант кафедры финансов Киевского национального экономического университета им. В. Гетьмана. **Управление финансовыми ресурсами на предприятиях коммунального хозяйства.** В статье идет речь о необходимости создания эффективной системы управления финансовыми ресурсами на предприятиях коммунального хозяйства. Определяются особенности функционирования предприятий данной сферы, влияющие на организацию их финансовой работы. Отмечается, что управление финансовыми ресурсами хозяйствующих субъектов необходимо осуществлять в краткосрочном и долгосрочном периодах.

Ключевые слова: финансовые ресурсы, привлеченные средства, бюджетирования, ликвидность, собственные средства, стратегические планы.

Редька Сергей Иванович, аспирант кафедры денежного обращения и кредита ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Стратегии инновационного менеджмента на рынке банковских услуг Украины.** В статье автор рассмотрел процесс формирования теоретико-методологических стратегий инновационного менеджмента на рынке банковских услуг, обосновал концептуальное построение и привел практические рекомендации относительно совершенствования деятельности банковских учреждений на нем.

Ключевые слова: инновационная деятельность, инновационный банковский менеджмент, стратегическое планирование, движение финансового капитала.

Никитина Екатерина Валериевна, аспирантка Донецкого национального университета экономики и торговли имени Михаила Туган-Барановского. **Особенности реализации функции контроля в системе управления кредитными рисками банка.** В статье рас-

смотрены особенности реализации функции контроля в системе управления кредитными рисками банка. Выделенные научные подходы к толкованию сущности контроля рисков.

Ключевые слова: система управления рисками, контроль рисков, функция контроля.

V. ИСТОРИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ МЫСЛИ

Кушнир Леонид Леонидович, кандидат экономических наук, доцент кафедры экономической теории ВНЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли», ведущий научный сотрудник НДЦ ЕД. **Теоретическое обоснование и основные закономерности развития системы ресурсного обеспечения национальной экономики советского периода (1917–1933).** В статье осуществлен анализ системы ресурсного обеспечения национальной экономики СССР в 1917–1933 гг. Рассматриваются причины и закономерности перехода экономики к макроэкономическому планированию. Исследуется механизм формирования государственной собственности на ресурсы.

Ключевые слова: национальная экономика, ресурсное обеспечение, макроэкономическое планирование, государственная собственность.

Легошина Елена Леонидовна, соискатель кафедры денежного обращения и кредита ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли». **Кооперативное законодательство стран Европы в контексте развития кооперативного движения.** В статье определены виды кооперативного законодательства, которые действовали в странах Западной Европы. Сделан акцент на значимости законодательства относительно деятельности кооперативных организаций потребителей.

Ключевые слова: кооперативы, кооперативные организации, кооперативное законодательство, законы о кооперации.

SUMMARIES

I. PERFORMANCE OF ECONOMIC SYSTEM

Proskura V. F., Cand. Econ. Sci., associate professor. **Background and problems of formation of clusters in system of economic security of the region.** The thesis investigates the background and problems of formation of clusters in the system of economic security in the region. The main preconditions for the emergence (formation, incubation) cluster at the regional level, the main support measures for cluster formation at the regional level.

Key words: cluster, region, economic security, national security, regional economy.

Bublyk M. I. Cand. Physic.-Math. Sci., associate professor. **Koropetska T. O.**, Cand. Econ. Sci., associate professor. **Improvement of cost estimation of technogenic losses, caused the labour resources of region.** Investigational bases of estimation of technogenic losses, caused labour resources in Ukraine and world. Efficiency of these approaches is analysed. It is suggested in basis of systematization of research of technogenic losses to put the calculation of size of losses on the base of determination for factor and recipientnikh losses.

Key words: labour resources, technogenic losses, cost estimation, regional economy, extraordinary situations.

Nartova I. V. Kolomic E. O. **Globalization and its impact on the development of world production.** The influence of globalization on the world economy. The essence of globalization processes, positive and negative aspects of globalization that makes the development of world production, considers the internationalization of the global world economy.

Key words: globalization, the global economy, national economy, economic integration, internationalization, transnationalization.

Goncharenko M. F. **An innovative model of economic growth of the region.** The thesis investigates an innovative model for regional economic development, the model of the relationship of macroeconomic performance of the region and components of living standards, analyzes indicators of human development index by regions of Ukraine for 2000 and 2009.

Key words: innovation, innovative development, region, model, economic development.

Radchenko Yu. S. **The impact of globalization on the development of a cooperative regulatory framework.** The article deals with problems of external and internal regulation of the market of cooperative credits in Ukraine. The connection between negative dynamics of credit unions indexes and problems in its regulation has been determined.

Key words: credit union, credit unions financial services, crisis.

Tsaruk O. Y., Zaykova V. S. **Improvement of methods of financial support social region.** Considered theoretical, methodological and practical issues of improving social sector financing based on the optimization of intergovernmental relations, formation of local budgets on the basis of social standards, improving the state transfer and compensation policies.

Key words: government regulation, between the cost relations, transfers, compensation policies, government spending, the development of society.

Matvienko S. V. **Information provision of an integrated environmental monitoring of waste management.** In article the program complex intended for carrying out of a complex esti-

mation and control over pollution of surrounding environment by domestic waste is offered.

Key words: comprehensive assessment, pollution control, waste, environment.

Asaul A. M., Dc. Econ. Sci., Professor. **The formation of civil society in the field of business.** The article reveals the basic principles of formation and functioning of civil society, clarifies the concept of «civil society».

Key words: civil society, institution, business, self-regulatory organization.

Komarchuk O. V. Forming of administrative processes in the corporate systems. The article is sanctified to methodological and methodical bases of forming of administrative processes in the corporate systems, determination of prospects of development of agriculture in the conditions of becoming of market relations.

Key words: management, administrative process, corporate system of AIC, design, design of administrative processes.

Bilousko T. M., Cand. Econ. Sci., associate professor. **Model of the territorial system of agriculture.** The paper presents the economic model «input – output» system of agriculture branches in agro-industrial complex, which shows the balances of gross output in the sector and the structure of resources that form the manufacturing industries and their current expenses.

Key words: model, food complex, regional agriculture, industry, agriculture.

Kerimov E. N. oqlu, Cand. Econ. Sci., associate professor. **Problems of development of economic subjects in the Azerbaijan Republic.** In article it is systematized and analyzed problems of development of economic subjects in the Azerbaijan Republic. Including, to pay special attention to economic and legal bases of the enterprise, the tendency formation and development of these subjects, their estimation a regional condition. It is determined the basic directions of development of small and average business, and also the industrial enterprises in republic.

Key words: economic subjects, business, a problem of the enterprise, organizational sys-

tems, resources, efficient control, formation and development of economic subjects.

Goorsjkiy M. F. Evaluation of investment element of competitiveness of Transkarpattia. The value of innovative activity in providing competitive edges of regional development is shown in the article. The dynamics of network enterprises that carry out innovative activity in the Zakarpattia area is analysed, the estimation of investing innovative activity in a region is conducted.

Key words: region, competitiveness, competitive edge, development, innovative activity, analysis.

Shkapiak O. I. Features of the creation and implementation of a new health financing mechanisms at the macro and micro levels. Main discrepancies of the real needs in health service of Ukrainian medical sphere at a subregional level were researched in the article. Also, it was proved that valid budget financing model makes deeper its social-economic inefficiency. The ways for increasing expendable efficiency of health care were proposed as precondition for a compulsory medical insurance.

Key words: mechanism of health care financing, public health reform, medical service providers.

Nikileva L. O. Comparative characteristics of financial models for social welfare and protection of the population in Ukraine and abroad. The paper considers the problem of building effective models of social welfare and protection of the population. The comparative characteristics of financial models of social security and protection of the population in Ukraine and abroad. Attention is paid to the problems of coexistence between sectors of the economy with a low level of social guarantees and sectors where social service Warranty above, the role of trade unionism.

Key words: social security, social protection, social security, the trade union movement, government assistance.

Nikolenko S. S., Dc. Econ. Sci., Professor. **Dzeverina K. S. The nature and specifics of the**

formation of the Ukrainian state property. The value of institutional factors of forming the institute of state ownership in Ukraine is studied. The importance of taking into consideration the consequences of the administrative command system of economy and the formation of state ownership legitimacy under present – day conditions was pointed out.

Key words: institute of state ownership, national economy, legitimacy of ownership, institutional factors.

Goncharenko V. V., Dc. Econ. Sci., Professor. **Cooperative forms of management in the global and national economy.** Peculiarities of social and economic nature of cooperatives are described in the article, taking into consideration cooperative principle of non-profit activity. New approach to state policy in the sphere of national cooperative movement is proposed.

Key words: Cooperative, a national co-operative movement, public policy, national and world economy.

Jaman M. O., Dc. Econ. Sci., professor. **Veremiy S. A. Dependence of human capital on economic and social development of modern society in Ukraine.** The characteristic of human capital in Ukraine under the present conditions is added and the ways of economic and social potential of different populations improvement is suggested in the article.

Key words: Human capital, working-age population, health, education, migration, poverty, living standards.

Snitko O. K. Development and forming of conceptual principles is to determination of concept «economic security». The problems of economic safety of country are examined in the article. Existing approaches to interpretation of notion of economical safety of the state are analyzed as the problem of absence of complete understanding. The basic determination of this concept of historical chronology are researched and proved. To offer the classification of the basic approaches to its definition. The especial attention is given to the system approach to understand.

Key words: national safety, economic safety, threats of economic safety, economy, development, security.

II. ECONOMY, THE ORGANIZATION AND MANAGEMENT OF ENTERPRISE

Harvat O. A., Cand. Econ. Sci., associate professor. **Labor potential enterprises: methods of assessment and ways to optimize.** The article presents the results of the analysis of problems of formation and evaluation of the employment potential of the company under specific conditions of production, which is proposed on the basis of methodological approaches to the prediction of its level, taking into account the results of staff development.

Key words: labor potential, personnel, rating, method.

Yemets Y. M., Cand. Physic.-Math. Sci., associate professor. **Yemets O. O.,** Dc. Physic.-Math. Sci., Professor. **Parfionova T. O. Chilikina T. V. Economical-mathematical nonlinear conditional models of optimization on permutations: branches and bounds method.** The estimations, the rules of fork and chopping off in the branches and bounds method for nonlinear conditional optimization problems on permutations are proved.

Key words: economical-mathematical models, combinatorial optimization, permutations, branches and bounds method.

Ivchenko Ye. I., Cand. Tech. Sci., associate professor. **Innovative going near a management enterprises: prospects of introduction and use of cloudy technologies.** The basic categories of cloudy technologies (calculations) are considered. The analysis of the modern state and progress of the use of cloudy technologies trends is conducted in a management enterprises in a country and abroad. The prospects of introduction and use of cloudy calculations as component of new of informatively-communication technologies are certain for the management of enterprises of Ukraine.

Key words: virtualization, virtual infrastructure, of informatively-communication technologies, enterprise, management enterprises,

«cloud», cloudy calculations, cloudy technologies, cloudy services, cloudy decisions.

Levandovskaja N. I. Approaches to classification to the personnel of the enterprises.

It is considered essence of classifications of the personnel from universal sights to the modern. It is specified advantages and lacks of existing approaches, features of their application. It is offered classification by the general and specific signs.

Key words: the personnel, classification of the personnel, a trade, a category of workers, criteria of the personnel.

Galayda T. O. Tenicka N. B. Savelo L. V. An estimation of quality of personnel and problem of his selection and labour adaptation is in the system of economic security of enterprise.

The article is gradually revealed practical and theoretical aspects of selection of workers from hiring workers to adapt to a new team or new position, which significantly affects the competitiveness of the enterprise and its stable position in the market because the quality of personnel is directly dependent on the economic security of the enterprise.

Key words: personnel, personnel policies, labor adaptation.

Balaban P. Yu., Cand. Tech. Sci., associate professor. **Kurleiko B. A. Tendencies of Logistical Supplies Development of the Consumer Cooperatives Markets in the Conditions of Transformation of Social and Economic relations.** This article considers the changes in the development of logistical supplies of the consumer cooperatives markets over the period from 1991 – till 2012; the influence of intensive and extensive factors on them; particularities of the market development in the Kirovograd Regional Consumers Union.

Key words: consumer cooperatives, logistical supplies, markets, transformation process.

Artemenko V. O., Cand. Econ. Sci., associate professor. **Melnik S. I.,** Dc. Econ. Sci., Professor. **Study of factors influencing the competitiveness of agricultural enterprises.** In the article the basic groups of factors, that affect the competitiveness of agrarian enterprise are considered.

Key words: competitiveness, enterprise, factors, influencing.

Krivoshey V. V., Cand. Tech. Sci., associate professor. **Progress of restaurant economy trends.** The features of forming and development of modern enterprises of restaurant economy are considered in the article.

Key words: enterprises of restaurant economy, favour of enterprises of restaurant economy, commodity turnover of restaurant economy.

Maksuta V. V. Theoretical and methodological bases of productivity in the retail industry.

This article studies the need for research on performance management in labor market conditions. Analysis of discussion approaches to productivity on the basis of which concluded that the theoretical and methodological foundations of productivity in the retail industry not covered in current literature and require further investigation.

Key words: efficiency of labor, labor organization, productivity, productivity management, retail.

Kaplina A. S. Organizational-economic mechanism of management of enterprises of the hotel industry. The article considers the main aspects of organizational-economic mechanism of the hotels management, its formation, functioning and principals of management.

Key words: mechanism, management, business, hotel industry.

Kraus K. M. Karceva V. V., Cand. Econ. Sci., associate professor. **Kraus N. M.,** Cand. Econ. Sci., associate professor. **Features forming strategy the financial stabilizing of enterprises of consumer co-operation of Ukraine.** Methodical bases of development of mechanism of the financial stabilizing of enterprises of the system of Ukoopspilki are examined in the article. The features of forming of strategy the financial stabilizing of enterprises of consumer co-operation are probed. The stages of forming of strategy the financial stabilizing of enterprises of consumer co-operation of Ukraine are offered.

Key words: strategy, financial stabilizing, consumer co-operation, mechanism of the financial stabilizing, stages.

Cherniavska O. V., Dc. Econ. Sci., Professor.
Jyrko T. S. Identification features of small enterprises: international experience and domestic practice. The paper is considered the problem of determining the classification of small businesses criteria, analyzed the global and domestic experience of small enterprises identification and proposed a classification matrix of existing approaches to identify small businesses. The matrix method identified the position of Ukraine according to this.

Key words: identification, small enterprise, criteria.

Garmider L. D., Cand. Econ. Sci., associate professor. **The theoretical and methodological approaches to evaluating investment in staff has been carried out.** Indicators for assessing the effectiveness of investment in staff has been identified. The recommendations for improving the evaluation of the effectiveness of investment in staff has been suggested.

Key words: investment, staff, evaluation, performance, efficiency of investment.

Demidova I. A. The balanced scorecard of steady economic development of machine-building enterprise. Stability of production is probed; factors and balanced scorecard of steady economic development of machine-building enterprise are .

Key words: sustainability factors, sustainable economic development, balanced scorecard, information provision.

Fetsovyh T. R. A financial result is in the general system of strategic management an enterprise. The article explored the definition of «strategy» and systematized views of domestic and foreign scientists to theoretical and methodological features. The essence of strategy of financial results, reasonably basic principles and functions that determines its place in the overall development strategy.

Key words: strategy, strategic analysis, financial performance, strategic management.

Shtimer L. T. Modern theories of competition and competitive advantages meat processing plants. In this article, the notion of «competitive enterprise». The main factors of competitive advantage in the market of meat and meat products. The classification of factors of influence on the external and internal features.

Key words: competition, competitive, meat processing plants, the factors of competitiveness, competitive advantage.

Zhivotenko V. O. Economic security as a component of effective governance agrarian enterprises. The model of economic security of agricultural enterprises as a component of effective management of agricultural enterprises. The approach to determining the level of economic security and proved it by the example of farms in Poltava region need to use it.

Key words: model, economic security, farmers, resource potential.

Markina I. A., Dc. Econ. Sci., Professor.
Matsedonska N. V. Methodological approaches to the formation of enterprise information management systems on the market oil and fat products. The article considers the approaches to the formation of enterprise information management systems on the market oil and fat products. Justified proposals for improving the efficiency of business management through the use of information technology.

Key words: corporate information system, information and communication medium enterprises, the general service center management.

Kunicin S. V., Cand. Econ. Sci., associate professor. **Tourist and Recreational Cluster: the concept of organization and management of development information and institutional life simulation.** The concept of tourism cluster management is developed. The proposed concept is subordinated to the institutional and structural complementarity creation for various tourism market integrated professional associations. The study of controversial views on cluster understanding and features of cluster members management is used as a basis of this concept forming. The dynamic disclosure of this concept provisions by Petri nets using are proposed. This

approach allowed us to reveal concepts elements and provide consistency of its implementation in practical applications.

Key words: cluster of tourism and recreational, professional participants tourism market, the mechanism of development, institutional regulation of the cluster members, informational and analytical support

Diyachkova M. O. The theoretical and practical aspects of knowledge management concept are analyzed. The concept of knowledge management system creation for the consumer cooperatives is developed. The holistic approach to knowledge management system creation and appropriate holistic model of knowledge management process development are proposed.

Key words: concept, knowledge management, system, holistic model.

Nestulya O. O., Dc. of Hist. Sci., Professor. **Leadership from the Standpoint of Ancient Greek Thinkers (from Homer to Socrates).** The article analyses the ideas of pre-Plato thinkers of Ancient Greece as for the nature and the essence of leadership, leaders' main characteristics and mission.

Key words: leadership, a leader, a hero, a virtue, wisdom, a competence, knowledge.

Shevchenko A. F., Dc. Econ. Sci., Professor. **Evolution and current views of understanding nature of personnel management.** The evolution of opinions and contemporary understanding of personnel management. The essence of scientific personnel management is discussed in the article, the evolution of its concepts is monitored, its characteristics and modern understanding is given.

Key words: concept, personnel, management, scientific management.

Ivanova H. M. Information supply of innovation as the potential of economic growth. The problem of the improvement of information flows management is considered, the necessity to increase the level of information supply of innovative activity is based.

Key words: innovation, innovative, activity, information supply, economic growth.

Ribalka P. M. Procedure of the strategic planning is on an enterprise taking into account the stage of development. In the article investigated the necessary conditions for successful development and implementation of enterprise strategy, company strategy correlation to the stages of its life cycle. Suggested tool for organizing the strategic planning process.

Key words: enterprise strategy, the life cycle of the company, mission, strategic planning, matrix instruments, core competence.

III. ACCOUNTING AND AUDIT

Nemanova K. L., Cand. Econ. Sci., associate professor. **Subsystem inwardly economics account of activity of enterprise is after the centers of responsibility.** The article examines the nature and value of farm records, followed by a critical analysis of his views on nature. Investigated information flow and content of decentralized accounting of the centers responsible enterprise. A model of decentralized accounting in the enterprise management system for centers of responsibility.

Key words: inwardly economics account, decentralized management, information flow, the center of responsibility.

Ignatenko T. V. Unite of systems of budgeting and having a special purpose indexes (bsc) in the unique instrument of management. In the article the necessity of the union systems of budgeting (financial management) and having a special purpose indexes (strategic management) is exposed for the unique instrument of management which provides acceptance of effective decisions on a long-term prospect in the cut of the allocated segments of activity.

Key words: system of budgeting, system of having a special purpose indexes, management instrument, financial indexes, unfinancial indexes, strategic budget.

Proskurina N. M., Cand. Econ. Sci., associate professor. **Domashenko Yu. V. The conceptual basis of audit of enterprises, being in procedure of bankruptcy.** In article considered the methodological basis for conducting audits of en-

terprises in various stages of insolvency proceedings. Generalized and systematic classification of objects and stages of implementation, completed objectives of the audit in the event of passage of the insolvency proceedings economic entity.

Key words: audit, bankruptcy, stages of the audit, the threat of termination.

IV. FINANS AND CREDIT

Leshchuk V. P., Cand. Econ. Sci., associate professor. **Finans-industrial group financial market.** The questions concerning the activity of financial and industrial groups on the financial market for attraction additional financial resources are investigated. The proposals for building necessary economic mechanism and the formation of the organizational structure are substantiated.

Key words: financial-industrial group, financial markets, financial capital, the financial conglomerate, the financial mechanism, organizational and economic structure.

Parhomenko S. P. **A management financial resources is on the enterprises of communal economy.** The article referred to the need for effective management of financial resources for municipal enterprises. Defined features of the functioning of enterprises of this branch that affecting the organization of their financial work. It is stressed that the financial management of business entities needs to implement in the short and long run.

Key words: financial resources, budgeting, liquidity, debt capital, own funds, strategic plans.

Red'ka S. I. **Strategies of innovative management at the market of bank services of Ukraine.** In the scientific article an author considered the process of forming of theoretic of methodological strategies of innovative management at the market of bank services, grounded a conceptual construction and brought practical

recommendations over in relation to perfection of activity of bank institutions on him.

Key words: innovative activity, innovative bank management, strategic planning, financial capital flow.

Nikitina K. V. **Implementation details of the control functions in the bank's credit risk management.** In this study special functional aspects in controlling management system of credit risk in banks have been addressed. We highlighted the structured methods how to analyze risk assessment as autonomous control function in risk management system.

Key words: risk management, risk control, control function.

V. HISTORY OF ECONOMIC THOUGHT

Kushnir L. L., Cand. Econ. Sci., associate professor. **Theoretical background and main regularities of the development of resources maintenance system of national economy of the soviet period (1917–1933).** In the article the analysis of the resources maintenance of national economy of the USSR in 1917–1933 is made. Reasons and regularities of economy transition to macroeconomic planning are considered. Mechanism of forming state resources ownership is investigated.

Key words: national economy, resources maintenance, macroeconomic planning, state ownership.

Legoshina O. L. **Cooperative legislation of the European countries in the context of cooperative movement development.** The types of cooperative legislation which were effective in Western European countries have been identified. The emphasis was made on the importance of the legislation for the activities of consumers cooperative organizations.

Key words: cooperatives, cooperative organizations, law cooperatives.